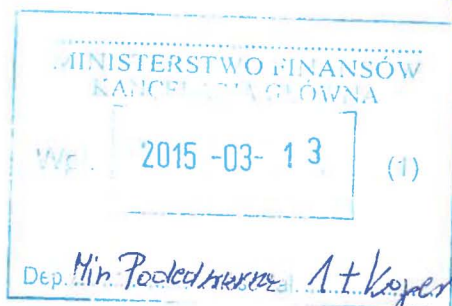

KRAJOWA IZBA BIEGLYCH REWIDENTÓW
KRAJOWY RZECZNIK DYSCYPLINARNY

00-175 Warszawa, Al. Jana Pawła II 80
tel./fax 22 637 30 81-84, e-mail: biuro@kibr.org.pl

Znak: NSR-20150310-014

Warszawa, dnia 10 marca 2015 r.

Pani
dr Dorota Podedworna-Tarnowska
Przewodnicząca
Komisji Nadzoru Audytowego

Dorota Podedworna-Tarnowska

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 z późn. zm.), przedkładam sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego za 2014 rok.

Z porozumieniem

**KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY**

[Signature]
Andrzej Nowaczewski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEGO RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO ZA 2014 r.

WSTĘP

Działając na podstawie art. 25 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przedkłada sprawozdanie z działalności za 2014 r.

W czerwcu 2011 r. na VII Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów na Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wybrano Andrzeja Nowaczewskiego, a na zastępców Rzecznika następujące osoby: Alicję Garbalińską, Zofię Kielan, Halinę Koniecką-Maliszewską, Zofię Kos-Sokołowską, Irenę Kucharewicz, Janinę Migdałek i Ewę Sobińską.

W roku 2014 zadania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego (dalej „KRD”) wykonywane były z udziałem sześciu zastępców, gdyż pani Halina Koniecka-Maliszewska w grudniu 2013 r. została na własny wniosek skreślona z rejestru biegłych rewidentów, co wymagało rozdzielenia spraw niezakończonych na osoby realizujące zadania.

STATYSTYKA OGÓLNA PROWADZONYCH SPRAW

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. wpłynęło do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego 499 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, z czego 336 wniosków otrzymanych z Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, zwanej dalej „KRBR” dotyczyło biegłych rewidentów, którzy nie dopełnili obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Ponadto KRD prowadził 154 sprawy, które nie zostały zakończone w poprzednim roku, w tym 31 spraw dotyczących niedopełnienia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

Szczegółowe zestawienie liczbowe spraw prowadzonych w 2014 roku przez Rzecznika przedstawia załączona tabela (załącznik nr 1 do sprawozdania), w której przedstawiono sprawy w podziale na wnioskodawców. Dodatkowo wyodrębniono wnioski Krajowej Komisji Nadzoru (dalej „KKN”), dotyczące podmiotów badających jednostki zainteresowania

publicznego. Wniosków – po przeprowadzeniu kontroli w tych jednostkach – było 133, a pozostałe 56 – to wnioski po przeprowadzonych kontrolach przez wizytatorów.

STRUKTURA PROWADZONYCH SPRAW WG WNIOSKODAWCÓW

Struktura wnioskodawców z okresu sprawozdawczego oraz w sprawach przejętych z poprzedniego okresu jest następująca:

lp	Wnioskodawca	Wpływ w 2014 r.	Przechodzące z 2013 r.	Razem
1.	Krajowa Rada Biegłych Rewidentów	336	49	385
2.	Krajowa Komisja Nadzoru	122	67	189
3.	Komisja Nadzoru Audytowego	7	7	14
4.	inne podmioty (biegli rewidentzi, jednostki gospodarcze, osoby fizyczne)	34	31	65
	Razem	499	154	653

W okresie sprawozdawczym – w porównaniu do roku ubiegłego – zwiększyła się liczba wniosków złożonych przez KRBR dotyczących niezrealizowania przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego – przekazano do Rzecznika 336 wniosków, podczas gdy w roku 2013 wniosków tych było 121.

Jednocześnie w 2014 r. do Rzecznika wpłynęły 122 wnioski z KKN, co razem z 67 sprawami przejętymi z lat poprzednich wskazuje na prowadzenie 189 spraw o znacznym stopniu złożoności i wynikającej stąd pracochłonności. Znaczna liczba spraw z KKN niezrealizowana zarówno w roku 2013, jak i w roku 2014, przechodząca na rok 2015, tylko częściowo wynika z terminu ich wpływu w IV kwartale okresów sprawozdawczych. Wzrastająca liczba spraw niezakończonych wynika z pracochłonności oraz dwukrotnego zwiększenia ich wpływu w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2013, a także niewystarczającego potencjału osobowego KRD, zmniejszonego dodatkowo w roku sprawozdawczym o jedną osobę w stosunku do roku 2013. Wnioski z KKN z roku 2013 i 2014 w zasadniczym stopniu zwiększyły pracochłonność prowadzonych spraw, zważywszy na fakt ujawniania w czasie kontroli istotnych i wielokierunkowych naruszeń przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, procedur badania określonych w Krajowych

standardach rewizji finansowej nr 1 (Uchwała Nr 1608/38/2010 KRBR z 16 lutego 2010 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej, zwanych dalej „KSRF”) oraz Kodeksu etyki zawodowych księgowych IFAC, wprowadzonego uchwałą nr 4249/60/2011 KRBR z dnia 13 czerwca 2011 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, w tym także zasad niezależności. Ustalenia kontrolerów, a w mniejszej części wizytatorów, są często kwestionowane w toku dochodzeń dyscyplinarnych, głównie z uwagi na nieuwzględnianie w toku kontroli osądu zawodowego wpływającego z wiedzy, doświadczenia i intuicji biegłego rewidenta (pkt I ust. 6 KSRF nr 1). Elementy osądu zawodowego w toku dochodzeń dyscyplinarnych tylko w ograniczonym zakresie mogą być uwzględniane i to w przypadkach dotyczących naruszeń istotnie niewpływających na jakość badanych sprawozdań, tym bardziej że biegłych rewidentów obowiązuje także krytycyzm i sceptycyzm zawodowy określony w pkt. I ust. 8 KSRF nr 1. Ograniczenia uwzględniania przesłanek osądu zawodowego przy określaniu stopnia odpowiedzialności i przedstawianiu zarzutów, wynikają przede wszystkim z niewystarczających dowodów badania w opracowanych dokumentacjach dla potwierdzenia wiarygodności danych (stwierdzeń) określonych w pkt. III ust. 13 i 28 KSRF nr 1. Wymienione braki w dokumentacjach rewizyjnych ujawnione w toku kontroli i wizytacji, stanowią główną podstawę ustalania w dochodzeniach odpowiedzialności dyscyplinarnej, przewidzianej w art. 31 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, przy odpowiednim stosowaniu przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 48 poz. 245 i 246 ze zm. - dalej „kpk”).

Ustalenia kontroli oraz wnioski KKN z reguły stanowią materiał dowodowy prowadzonych dochodzeń dyscyplinarnych, przy czym występują przypadki uogólniania nieprawidłowości odnoszących się do poszczególnych pozycji na całość badanego sprawozdania, bądź wskazywania na uchybienia, których wpływ na jakość realizowanych czynności rewizyjnych jest nieistotny z racji usterek formalnych. Rozróżnienie pomniejszych zaniedbań zawodowych w ustalaniu „niewłaściwego postępowania” oraz system ich sankcji jest określony w art. 27 ustawy o biegłych rewidentach, w którym przewidziano kierowanie do podmiotów zaleceń z określeniem terminu usunięcia nieprawidłowości, jednak przepisy nie wskazują, czy w tych przypadkach celowe jest każdorazowe kierowanie wniosku do KR.D. Możliwość odstąpienia od kierowania na drogę postępowania dyscyplinarnego pomniejszych zaniedbań zawodowych jest dopuszczalna w świetle pkt. 4 i 5 OCC 6 „Postępowanie dochodzeniowe i dyscyplinarne” wydanych przez Zarząd IFAC.

REALIZACJA SPRAW WG SPOSOBU ZAKOŃCZENIA

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny prowadząc, łącznie z zastępcami, 653 sprawy w roku 2014, zgodnie z danymi z załączonej tabeli, zakończył 390 spraw, z czego:

- postanowieniem o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego 191 spraw
- postanowieniem o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego 86 spraw
- oraz przekazaniem do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (dalej „KSD”) 113 wniosków o ukaranie, w tym 64 wnioski dotyczące biegłych rewidentów nieuczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym.

Postępowaniem sądowym objęte były również zażalenia na postanowienia Rzecznika: w jednym przypadku na umorzenie dochodzenia, a w dwóch przypadkach na odmowę wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego. Uwzględniając sprawy objęte zażaleniami oddalonymi przez KSD do realizacji na rok 2015 pozostaje ogółem 260 spraw, w tym 99 spraw dotyczących biegłych rewidentów nieuczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym, które na dzień sporządzenia sprawozdania zostały w ponad 50% zakończone.

Postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest zgodnie z rozdz. 4 ustawy o biegłych rewidentach, a w sprawach nieuregulowanych w ustawie, zgodnie z art. 46 stosowane są odpowiednio przepisy kpk. Ponadto w postępowaniu dyscyplinarnym stosuje się również Regulamin postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów wprowadzony uchwałą Nr 1619/38/2010 KRBR z dnia 16 lutego 2010 r., zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Audytowego w dniu 31 marca 2010 r.

Przestrzeganie wymienionych przepisów jest potwierdzone nielicznymi przypadkami zażaleń na wydane postanowienia, rozpatrywane przez KSD oraz dwoma skargami na prowadzenie dochodzeń. Celem rozpoznania przyczyn zastrzeżeń dotyczących trybu prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych, KRD, zgodnie z § 67 ust. 1 Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, wyznaczył trzyosobowy Zespół Rzeczników. Wyznaczone zespoły po przeanalizowaniu akt spraw, w obydwu przypadkach nie stwierdziły naruszenia trybu postępowania, o czym zawiadomiono wnoszących skargi.

SPRAWY ZAKOŃCZONE W POSTĘPOWANIU PROWADZONYM PRZEZ RZECZNIKA

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny zakończył 277 spraw, wydając postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

Podstawą prawną zakończenia spraw w powyższy sposób przez Rzecznika były niżej wymienione przepisy kpk wyłączające wszczęcie i umorzenie postępowań:

• art. 17 § 1 pkt 1 kpk	w 20 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 2 kpk	w 7 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 3 kpk	w 186 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 4 kpk	w 4 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 5 kpk	w 9 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 11 kpk	w 51 sprawach

W 186 przypadkach Rzecznik uznał, iż czyn biegłego rewidenta wskazany we wnioskach o wszczęcie postępowania jest przewinieniem dyscyplinarnym o znikomym stopniu społecznej szkodliwości (art. 17 § 1 pkt 3 kpk). Przepis ten stosowano w przeważającej ilości spraw o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów nieuczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym, z uwagi na występowanie łącznie takich czynników jak: zaawansowany wiek (powyżej 75 lat), zły stan zdrowia i niewykonywanie badania sprawozdań finansowych od kilku lat.

Znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu (art. 17 § 1 pkt 3 kpk) oraz niestwierdzenie popełnienia czynu bądź brak dostatecznych dowodów na jego popełnienie (art. 17 § 1 pkt 1 i 2 kpk) stanowił także podstawę umorzenia 41 spraw o brak szkolenia w przypadkach dostarczenia przez biegłych rewidentów odpowiednich dokumentów, po wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego. Biegli rewidenci, którzy nie udokumentowali przyczyn nieuczestniczenia w szkoleniach objęci zostali wnioskami o ukaranie. Podstawę odmowy wszczynania dochodzeń i ich umorzenia, w przypadkach skreślenia biegłych rewidentów z rejestru w roku 2014 stanowił art. 17 § 1 pkt 11 kpk.

Zgodnie w ww. przepisami postanowiono o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego w 46 sprawach nie związanych z brakiem doskonalenia zawodowego, w tym 22 spraw z wniosków KKN. Umorzenia zostały merytorycznie uzasadnione w postanowieniach Rzeczników, po wnikliwym procesie ustalania okoliczności i dowodów w poszczególnych sprawach. Tryb postępowań dyscyplinarnych kończonych umorzeniem pozytywnie w znaczeniu profilaktycznym przyczynia się do podnoszenia jakości badań wykonywanych w kolejnych latach.

Sprawy skierowane do KSD zostaną przedstawione w dalszej części sprawozdania, natomiast liczba 260 spraw w toku, które przechodzą na kolejny okres sprawozdawczy jest wyższa od liczby spraw przejętych z roku 2013 o 106, z czego 99 to sprawy szkoleniowe. Przyczyny tego niekorzystnego zjawiska zostały podane przy omawianiu wniosków przyjętych do realizacji w 2014 r.

WNIOSKI O UKARANIE PRZEKAZANE DO SĄDU

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w okresie sprawozdawczym wydał 478 postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. W związku z wszczęciem postępowań wyjaśniających w 233 sprawach ustalono celowość prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych, zakończenie których spowodowało przekazanie do KSD 113 wniosków o ukaranie.

Poniżej przedstawiono podstawowe nieprawidłowości ujęte we wnioskach do KSD z podziałem uwzględniającym kwalifikację prawną czynów zarzucanych biegłym rewidentom. Informacje o zakresie nieprawidłowości dotyczą wniosków kierowanych do KRД przez KRBR oraz KKN, przy czym naruszenia przepisów standardów rewizji finansowej oraz etyki zawodowych księgowych, zgłaszane przez osoby fizyczne i prawne są w zasadzie identyczne.

Zakres i rodzaj naruszeń jest następujący:

- 64 sprawy wniesione przez KRBR dotyczyły biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym w roku 2012 i 2013, co stanowi naruszenie obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach, w rozdz. 130.3 Kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC), oraz w uchwale Nr 1422/33/2009 KRBR z dnia 3 listopada 2009 r. w sprawie zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów, zmienionej uchwałą nr 3957/56/2011 KRBR z dnia 8 marca 2011 r.

- 5 spraw wniesionych przez KRBR dotyczyło biegłych rewidentów reprezentujących podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, którzy w 2013 roku nie dopełnili obowiązku przekazania KRBR sprawozdania z działalności za rok 2012 oraz rozliczenia rocznej opłaty z tytułu nadzoru, czym naruszyli art. 49 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach oraz uchwałę KRBR nr 3999/57/2011 z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie sposobu obliczania oraz sposobu wnoszenia opłaty rocznej z tytułu nadzoru, zmienionej uchwałami: 1090/15/2012 r. z dnia 22 maja 2012 r. oraz nr 1278/18/2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r. Niewykonanie obowiązków ustawowych oraz uchwał KRBR stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy o biegłych rewidentach.
- w 36 sprawach wniesionych w oparciu o wnioski KKN oraz w 8 sprawach wniesionych w oparciu o wnioski innych podmiotów naruszenia dotyczyły:
 - ustawy o biegłych rewidentach – art. 4 ust. 1 pkt 3 i 5 (obowiązki biegłych rewidentów), art. 49 ust. 1 (zasady wewnętrznej kontroli jakości), art. 49 ust. 3 (sprawozdania z działalności), art. 50 ust. 1-2 (ubezpieczenie oc), art. 56 ust. 2-4 (niezależność), art. 78 ust. 3 (obowiązki wobec kontroli KKN), art. 86 ust. 9, art. 88, art. 88 pkt 2 i 3 (współpraca z komitetami audytu);
 - ustawy o rachunkowości – art. 45 ust. 3 (sprawozdania szczególne), art. 48 ust. 2 (dodatkowe informacje i objaśnienia), art. 49 ust. 1 i 2 pkt 7 oraz pkt 7a (sprawozdanie z działalności jednostki), art. 56 ust. 1 (sprawozdania skonsolidowane), art. 65 ust. 1, art. 65 ust. 2 pkt 4, ust. 3 i ust. 4 (opinia), art. 65 ust. 5 pkt 7 (raport), art. 65 ust. 6 (zgodność opinii, raportu i dokumentacji rewizyjnej - badanie i ogłaszanie sprawozdań);
 - KS RF nr 1 – pkt I ust. 8c (krytycyzm i zawodowy sceptycyzm), pkt II ust. 10 i 12b (cel badania), pkt III ust. 13 a-g, 14, 17, 18 (sposób badania), pkt IV ust. 27, 28, 29 (dowody badania), pkt V ust. 34, 35, 37, 38, 39, 40 (planowanie badania), pkt VI ust. 41, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 52 (szczególne problemy badania), pkt VII ust. 53, 54 (nadużycia, błędy, naruszenia prawa), pkt VIII ust. 59, pkt IX ust. 64, pkt X ust. 66, 70a, 71c, 72 a, d, e, f, h, i (opinia), pkt XI ust. 75, 76 a – f i h (raport), pkt XII ust. 78, 79, 80, 80c, 81, 82e, 82f i 85 (dokumentacja rewizyjna), pkt XIII ust. 88, 88a, b, 89 (komunikacja z komitetami audytu), pkt XIV ust. 90, 91, 92, 93, 94, 94a, 94b (umowy o badanie sprawozdania finansowego), pkt XVI ust. 111 (specyfika badanie jzp);

- zasad wewnętrznej kontroli jakości określonych uchwałą Nr 1378/32/2009 KRBR z dnia 13 października 2009 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości – pkt 11 (odpowiedzialność kierownika podmiotu), pkt 30-31 (realizacja zleceń);
- zasady etyki zawodowej – Kodeks etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) – pkt 100.5 – zasady podstawowe oraz obowiązujące wcześniej pkt. 2.2, 2.6, 3.1 – ogólne zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów, wprowadzone uchwałą Nr 1426/33/2009 KRBR z dnia 3 listopada 2009 r.

Przytoczone podstawy prawne ujawnianych naruszeń przepisów prawa, standardów rewizji finansowej, zasad niezależności oraz etyki zawodowej, a także zasad systemu kontroli jakości, ilustrują rodzaje naruszeń przepisów przez biegłych rewidentów, którzy badali sprawozdania finansowe zarówno jednostek zainteresowania publicznego, jak i innych jednostek, w których badanie było obowiązkowe w myśl art. 64 ustawy o rachunkowości, a w nielicznych przypadkach także w toku badań zleconych poza obowiązkiem ustawowym. Przedstawione naruszenia zostały potwierdzone w toku dochodzeń dyscyplinarnych i stanowiły podstawę wniosków o ukaranie skierowanych do KSD. Naruszenia skutkujące odpowiedzialnością dyscyplinarną są różnorodne, a ich wpływ na realizację celów badania określonych w art. 65 ustawy o rachunkowości jest znacznie zróżnicowany.

W większości przypadków sprawy skierowane do KSD oparte były na wnioskach KRBR oraz KKN, zarówno z przeprowadzonych kontroli, jak i wizytacji.

Skierowane przez Rzecznika w roku 2014 wnioski o ukaranie były merytorycznie należycie uzasadnione i udokumentowane zebrany w toku dochodzenia dyscyplinarnego materiałem dowodowym. Popęlnienie przez biegłych rewidentów przewinień dyscyplinarnych wymaga poza faktem naruszenia przepisów prawa, standardów rewizji finansowej, zasad niezależności oraz zasad etyki zawodowej, ustalenia winy umyślnej lub nieumyślnej. Elementy winy w postępowaniu karnym są nieodzowne, a zatem występują również w dyscyplinarnym, które w trybie kpk jest realizowane, zarówno w organach KIBR, jak i w postępowaniu odwoławczym, przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z postanowieniami uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r.

Skierowane do KSD wnioski o ukaranie były przedmiotem postępowania z obowiązkowym udziałem Rzeczników, w wyniku którego w 2014 roku w 60 sprawach wydano orzeczenia: 1 – zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej na 1 rok, w 8 – udzielono nagany, w 16 – upomnienia, w 16 – orzeczono kary pieniężne, w 6 – zobowiązano do odbycia szkolenia w wymiarze wykraczającym poza zakres i ilość

godzin przewidzianych dla obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w roku realizacji zobowiązania, a w 13 sprawach postępowanie dyscyplinarne umorzono. W pozostałych sprawach przekazanych przez Rzecznika do Sądu wokandy będą wyznaczone w roku 2015.

W okresie sprawozdawczym KRD skierował do KSD 17 wniosków o ukaranie zawierających uzgodnioną z biegłym rewidentem karę, jeszcze na etapie postępowania przed Rzecznikiem. Tryb uzgodnienia kary jest zgodny z art. 37 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach, przy jednoczesnym zastosowaniu art. 335 kpk. Sprawy te dotyczyły w większości biegłych rewidentów, którzy mieli wszczęte postępowania dyscyplinarne na wniosek KKN. Sąd Dyscyplinarny rozpatrzył 13 spraw i tylko w jednym przypadku nie wyraził zgody na uzgodnienie kary.

W 4 przypadkach wniesione zostały przez stronę postępowania zażalenia do KSD na postanowienia Rzecznika o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego lub o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego. Z tych spraw 3 zostały zakończone na etapie Sądu, uznaniem zażalenia za bezpodstawne, a jedna została zwrócona do Rzecznika i jest przedmiotem dalszego postępowania dyscyplinarnego, które nie zostało zakończone. Ponadto pod koniec 2014 r. Rzecznik przekazał do Sądu cztery kolejne zażalenia, a mianowicie na: postanowienie o podjęciu zawieszonego dochodzenia, dwa postanowienia o odmowie uznania zawiadamiającego za pokrzywdzonego oraz na postanowienie o zawieszeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

W świetle przedstawionych informacji z zakresu współdziałania KRD z KSD wynika, że prowadzenie postępowań dyscyplinarnych przebiega zgodnie z przepisami rozdz. 4 ustawy o biegłych rewidentach.

UDZIAŁ RZECZNIKA W ROZPRAWACH W SĄDACH POWSZECHNYCH

W roku 2014 Rzecznik i jego zastępcy uczestniczyli w przygotowaniu oraz brali udział w 14 rozprawach przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, w związku z odwołaniami wnoszonymi przez biegłych rewidentów od orzeczeń KSD oraz w 3 sprawach, w których odwołanie od orzeczenia KSD wniesione zostało przez KRD. Aktualnie na koniec okresu sprawozdawczego w sądach tych pozostaje nadal 13 spraw, z tego 3 wniesione w 2012 r., 1 wniesiona w 2013 r. oraz 9 odwołań złożonych w 2014 r. Sprawy niezakończone prawomocnie w 10 przypadkach zostały wniesione przez biegłych rewidentów, a w 3 przypadkach toczą się z odwołania KRD. Sprawy z lat ubiegłych w roku 2014 w znacznym stopniu absorbowały Rzeczników, w związku z przygotowywaniem pism

procesowych i udziałem w rozprawach, a ich długotrwały przebieg wynikał z korzystania przez strony ze wszystkich możliwych środków procesowych. Spowodowało to, że w 5 sprawach postępowanie toczy się przed sądami apelacyjnymi. W postępowaniu apelacyjnym w sprawie KRD-1016/2011 Sąd w Krakowie wyrokiem z dnia 16.04.2014 r. zobowiązał SO w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania sprawy, w której rozprawa została wyznaczona na dzień 13.02.2015 r., natomiast Sąd Apelacyjny w Katowicach wyznaczył rozpoznanie sprawy KRD-1033/2011 na dzień 23.01.2015 r. W sprawach tych, a także w sprawie KRD-723/2010 rozpoznawanej w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, który wyznaczył rozprawę na dzień 11.02.2015 r., na prawach strony uczestniczy Komisja Nadzoru Audytowego reprezentowana przez prawników, co wzmacnia pozycję KRD. Sprawy rozpoznawane w Krakowie i w Katowicach prowadzone są po apelacjach wniesionych przez KRD, natomiast apelacja w Warszawie została wniesiona przez obwinionego po utrzymaniu w mocy w styczniu 2014 r. orzeczenia KSD z dnia 24.05.2013 r. zasądzającego zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej na okres 2 lat. Podkreślenia wymaga szczególny tryb procedowania w sprawie KRD-1033/2011 przez Sąd Okręgowy w Gliwicach, który utrzymał orzeczenie KSD, pomimo że podczas dwóch posiedzeń ocenił materiał dowodowy oraz powołał biegłego sądowego, który w opinii potwierdził istnienie naruszenia zgodnego z wnioskiem o ukaranie. Pominięcie bez uzasadnienia tej opinii, a także inne braki w uzasadnieniu wyroku spowodowały złożenie przez KRD apelacji do Sądu w Katowicach. Opracowanie apelacji, podobnie jak pism procesowych w innych przypadkach przy udziale radcy prawnego KIBR powoduje znaczne obciążenia czasowe KRD i jego zastępców. Zmniejszenie tych obciążeń oraz ograniczenie długoterminowego prowadzenia spraw w sądach powszechnych uzasadnia przywrócenie w KIBR sądu drugiej instancji.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNO-SZKOLENIOWA RZECZNIKA

W okresie sprawozdawczym problematyka stosowania przepisów kpk była omawiana na kwartalnych naradach Rzeczników oraz na wspólnej konferencji z KSD. W toku kwartalnych narad omawiano zmiany w przepisach kpk oraz w przepisach ustaw o rachunkowości i o biegłych rewidentach, w związku z implementacją Dyrektywy 2014/56/UE oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE nr 537/2014) w sprawie szczegółowych wymogów ustawowych badania sprawozdań finansowych jzp. Porządek obrad obejmował także wytyczne i komunikaty wydawane przez Komisję Nadzoru Audytowego w sprawach toczących się postępowań dyscyplinarnych. W czasie obrad podejmowano

również tematy szkoleniowe z zakresu stosowania KSRF oraz MSRF oraz referowano tematy ze szkoleń i konferencji organizowanych przez KRBR i KKN, w których uczestniczyli KRD lub jego zastępcy. Przedmiotem narad kwartalnych z udziałem radcy prawnego KIBR były także problemy współpracy z KKN w sprawach otrzymywanych wniosków o prowadzenie dochodzeń dyscyplinarnych oraz współpracy z KSD w zakresie ujednolicenia wykładni oceny dowodów w postępowaniu sądowym. Radca prawny KIBR przedstawił w czasie narad zagadnienia prawidłowego opracowania wniosków o ukaranie, zwracając uwagę na niezbędne elementy sentencji wniosków i ich uzasadnień. Ponadto Rzecznicy i członkowie Sądu wysłuchali wykładu radcy prawnego na temat pojęcia winy w prawie karnym i prawie karnym procesowym.

Wymieniona tematyka narad kwartalnych, zgodnie z § 19 Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, obejmowała omówienie orzecznictwa dyscyplinarnego i spraw spornych w postępowaniu dyscyplinarnym, a także każdorazowo zagadnienia terminowości prowadzenia spraw, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn i skutków trwania dochodzeń dyscyplinarnych przez okres dłuższy niż 6 miesięcy. Rzecznicy wskazywali, że wydłużenie terminów spowodowane jest często nieterminowymi odpowiedziami biegłych rewidentów na wszczęcie obligatoryjnego postępowania wyjaśniającego, które w sprawach kierowanych przez KRBR i KKN w istocie jest zbędne, gdyż nie wymaga uzupełnienia materiałów stanowiących podstawę wszczynania dochodzeń dyscyplinarnych.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny razem z jednym z zastępców KRD w dniu 12 lutego 2014 r. uczestniczył w posiedzeniu Komisji Nadzoru Audytowego. Celem spotkania była terminowość wszczynania i prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych, sprawy aktualnie toczące się w sądach powszechnych, współpraca Rzecznika z Sądem i KKN.

Na konferencji Rzecznika i Sądu, w której uczestniczyli także przedstawiciele KNA, KKN, KRBR podjęto szereg istotnych tematów, takich jak: prowadzenie postępowania dowodowego w ramach postępowania przygotowawczego, nowelizacja Kodeksu postępowania karnego, odpowiedzialność biegłego rewidenta w świetle przepisów ustawy o biegłych rewidentach oraz MSRF 250, zakres wymaganych dokumentów z badania sprawozdań finansowych zgodnie z KSRF, wykorzystywanych w dochodzeniu dyscyplinarnym. Wykłady na powyższe tematy prowadzili sędzia Sądu Okręgowego, prokurator oraz adwokat. Zagadnienie odpowiedzialności biegłego rewidenta zostało przedstawione w formie pisemnej i przekazane Rzecznikom do wykorzystania. Wysłuchano

także wykładu psychologa na temat konsekwencji błędów poznawczych i wpływu uprzedzeń na zachowania, który został pozytywnie przyjęty przez uczestników obrad.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w sprawozdaniu działania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców potwierdzają realizację obowiązków ustawowych, poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom obniżającym jakość realizowanego przez biegłych rewidentów zawodu zaufania publicznego.

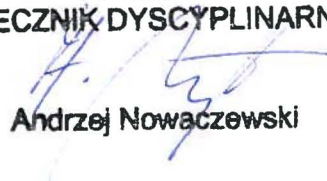
Prowadzone postępowania dyscyplinarne, poza uregulowaniami ustawowymi, realizowane są w oparciu o postanowienia Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, który został zmieniony uchwałą KRBR nr 2676/50/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. i przesłany do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Doświadczenia lat poprzednich w zakresie procedury postępowań, poza zmianą Regulaminu, wskazują na celowość organizowania szkoleń dla Rzeczników i Sędziów zarówno w zakresie krajowych, jak i międzynarodowych standardów rewizji finansowej, zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz odpowiedniego stosowania przepisów kpk. W procedurze dyscyplinarnej intensywność szkolenia z przepisów postępowania karnego jest szczególnie pilna w związku z wprowadzeniem od 15 lipca 2015 r. zmian kodeksowych. Istnieje w związku z tym celowość udziału w szkoleniu zawodowych prokuratorów, zarówno w czasie narad, jak i konferencji szkoleniowej KRD i KSD.

Roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego opracowano z przeznaczeniem dla:

- Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
- Komisji Nadzoru Audytowego.

KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Andrzej Nowaczewski

Załącznik 1
Zestawienie spraw prowadzonych przez KRD w 2014 r.

Warszawa, dnia 10 marca 2015 r.

Załącznik do sprawozdania KRD – 2014

Liczba spraw przejętych z lat poprzednich	Liczba spraw, które wpłynęły w 2014	Razem: liczba spraw, które prowadził Rzecznik w 2014 roku	Wnioskodawcy	Liczba spraw, które zakończył Rzecznik (zamknięcie. post. wyjaś. i odmowa wszczęcia dochodzenia)	Liczba spraw, które zakończył Rzecznik (umorzenie dochodzenia)	Razem sprawy zakończone przez Rzecznika	Liczba spraw skierowanych do Sądu	Sprawy w toku na 31.12.2014 r.
2	—	2	wnioski z KRBR - dotyczą biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w szkoleniu w 2011 roku	—	2	2	—	—
29	—	29	wnioski z KRBR - dotyczą biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w szkoleniu w 2012 roku	4	12	16	13	—
—	336	336	wnioski z KRBR - dotyczą biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w szkoleniu w 2013 roku	159	27	186	51	99
18	—	18	wnioski z KRBR – dotyczą niedopełnienia obowiązku przekazania sprawozdania i/lub rozliczenia rocznej opłaty z tytułu nadzoru	5	6	11	5	2
7	7	14	wnioski z KNA	2	5	7	1	6
67	122	189	wnioski z KKN	3	22	25	36	128
44	89	133	(w tym KKN jzp)	3	18	21	23	89
31	34	65	inne (jednostki gospodarcze, osoby fizyczne, biegli rewidenci)	20 (w tym 2 zażalenia)	13 (w tym 1 zażalenie)	33	7	25
RAZEM 154	RAZEM 499	RAZEM 653		193-2 zażalenia = 191	87-1 zażalenie = 86	280-3 zażalenia = 277	113	260

KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY

 Andrzej Matuszowski